

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20CoCsp/26/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8220200849
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8220200849.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobkyne: A. A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, XXX XX D., právne zastúpenej advokátskou kanceláriou: Sidor a partneri, s.r.o., so sídlom Železničná 4/A, 920 01 Hlohovec, IČO: 52 635 970, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpenému: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., IČO: 47 233 516, so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, o primerané finančné zadostučinenie 500,- eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 8Csp/38/2020-94 zo dňa 24.03.2022, takto

rozhodol:

Potvrďuje sa rozsudok vo výroku I. a III.

II. Žalobkyni sa voči žalovanému priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:
„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 250,- eur a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
II. Vo zvyšnej časti žalobu zamietá.
III. Žalobkyni priznáva voči žalovanému 100 % nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania z prisúdenej sumy 250,- eur.“

1.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že žalobou sa žalobkyňa domáhala uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť jej sumu 500,- eur, a to titulom priznania jej primeraného finančného zadostučinenia podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“)

Ďalej uviedol, že Okresný súd Bardejov rozsudkom č.k. 4Csp 215/2017-113 zo 17.04.2019 takto rozhodol cit.

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 1.276 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1.276 eura od 21.2.2018 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

III. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100%, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

Krajský súd v Prešove rozsudkom č.k. 22Co/85/2019-166 z 29.10.2019 v celom rozsahu potvrdil rozsudok okresného súdu č.k. 4Csp/215/2017-113 zo 17.04.2019.

Ďalej uviedol, že v danom prípade pri určovaní výšky primeraného finančného zadostučinenia, ktorého priznania sa žalobkyňa domáha v sume 500,- eur, zohľadnil jednako, že žalobkyňa sa sama podaním žaloby v skoršom súdnom konaní domohla voči žalovanému ochrany svojich práv spotrebiteľa,

spočívajúcej v deklarovaní nezákonnosti zmluvného dojednania, plnenie na základe ktorého malo priamy dopad na majetkovú sféru žalobkyne vo forme preplatenia úveru o úroky a poplatky, ktorých zaplata sa žalovaný domáhal hoci na nich nemal nárok, ale predovšetkým okresný súd zohľadnil, že doposiaľ súdmi opakovane judikované porušenie spotrebiteľských práv žalovaným v obdobných prípadoch, nemalo na žalovaného očakávaný preventívny ani prevýchovný účinok, keďže žalovaný, aj napriek svojej vedomosti o týchto záveroch súdov vo veci ním nezákonne formulovaných úverových zmlúv v spotrebiteľsko-dodávateľských vzťahoch, tieto závery nerešpektuje a svoje nezákonné postupy ako zákonné obhajoval tak, ako tomu bolo aj v tomto prípade v skoršom súdnom konaní.

Bol toho názoru, že čo sa týka výšky finančného zadosťučinenia, bude pre žalobkyňu toto finančné zadosťučinenie primerané v sume 250,- eur, a to pri ocenení cca 100,- eur pre každú zložku jeho poslania - t.j. satisfakčnú, preventívnu i sankčnú, a to jednako s ohľadom na to, že žalobkyňa ako spotrebiteľ, musela zo svojho bezdôvodne preplatiť jej žalovaným poskytnutý úver a tiež za to, že sa ako spotrebiteľ pustila do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom; jednako vzhľadom na správanie sa žalovaného, ktorý aj napriek opakovanému judikovaniu nezákonného naformulovania jeho zmluvných dojednaní, aj naďalej svoj postoj ako zákonný obhajuje (aj keď možno už nepoužíva), takže priznané finančné zadosťučinenie by malo byť dostatočným, aby žalovaného nie len sankcionovalo za jeho nezákonné správanie, ale aby na jeho správanie pôsobilo aj preventívne a prevýchove do budúcnosti vo vzťahu k iným spotrebiteľom tak, aby ho odradilo od nekalého konania a súčasne, ako už bolo aj vyššie uvedené, by toto finančné zadosťučinenie malo byť dostatočným, aby pôsobilo prevýchove aj na samotnú žalobkyňu, ktorá má už len so žalovaným uzavretých päť úverových zmlúv (viď udelené splnomocnenie), a teda ako „skúsená“ spotrebiteľka, ktorej sú tiež známe rozhodnutia súdov v jej veciach o tom, aké zákonné náležitosti by úverová zmluva mala mať, aby bola nie len v styku so žalovaným, ale aj v styku s inými dodávateľmi, obozretnjšou a opatrnejšou. Inými slovami, keďže v okolnostiach danej veci bude finančné zadosťučinenie plniť tak funkciu preventívnu a to vo vzťahu k obidvom stranám sporu (po 50,- eur), ako aj funkciu satisfakčnú (100,- eur) a tiež funkciu sankčnú (100,- eur), považoval pre žalobkyňu za primeranú sumu finančného zadosťučinenia vo výške 250,- eur. Vo zvyšnej časti, prevyšujúcej priznaný nárok, žalobu zamietol.

O trovách konania rozhodol podľa § 255 a § 262 Civilného sporového poriadku.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Uviedol, že podstata námietky žalovaného spočívala v tom, že v bezprostrednej časovej súvislosti žalobkyňa namiesto jednej žaloby o primerané finančné zadosťučinenie podala žaloby tri (konania vedené pod sp.zn. 8Csp/48/2020, 8Csp/38/2020 a 5Csp/34/2020). Namietal, že súd prvej inštancie sa po vecnej stránke s námietkou žalovaného nevyporiadal. Podstatu námietky a jej vyporiadanie totiž nie je možné redukovať na stav predchádzajúci pôvodným (základným) konaniam, ale na postup pri podaní jednotlivých žalôb o primerané finančné zadosťučinenie. Námietka sa týkala opakovaného podania obsahovo rovnakých žalôb o finančné zadosťučinenie v relatívnej časovej blízkosti. V konaní nebolo zo strany žalobkyne ani netvrdené (a ani preukázané), že by na jej strane existovali dôvody odôvodňujúce v podstate mimoriadny postup multiplikovania sporov. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil a žalobu zamietol. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania v plnom rozsahu.

3. Žalobkyňa vo vyjadrení k odolaniu žalovaného poukázala na to, že žalovaný sa mohol všetkým konaniam vyhnúť tým, že by podnikal v súlade s právnymi normami na ochranu spotrebiteľa, ktoré ako dlhoročnému podnikateľovi v oblasti poskytovania úverov, musia byť pravidlá úverovania, povinnosti s tým spojené dobre známe, minimálne z bohatej rozhodovacej činnosti slovenských súdov, smerujúca k posudzovaniu produktov žalovaného na finančnom trhu. Mala zato, že súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia teda zrozumiteľným spôsobom uviedol právne dôvody, pre ktoré žalobe (čiastočne) vyhovel a rovnako uviedol dôvody, pre rozhodol o tom že suma 250,- eur je pre žalobkyňu primeranou sumou finančného zadosťučinenia. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súd prvej inštancie sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a citovanej ustálenej súdnej praxe a nepoprel ich účel a význam. Navrhol napadnuté rozhodnutie potvrdiť a uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce podľa zásad upravených v ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

5. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav pokiaľ ide o zistené skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobkyňou uplatneného nároku a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, pričom sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP, odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodov a odkazuje na (výstižné, správne a presvedčivé) odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od skutkových alebo právnych záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia dopĺňa iba nasledovné:

6. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobcu opierajúci sa o ust. § 3 ods. 5 Zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), upravujúce práva spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak sa na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za porušenie zodpovedá.

7. Cieľom finančného zadosťučinenia je zavŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany.

8. Hypotéza právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností, ustanovených Zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitnými predpismi, a spôsobilosť porušenia práv alebo povinností privodiť spotrebiteľovi ujmu.

9. Účelom poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia je odčinenie útrap, keď sú voči spotrebiteľovi uplatňované nezákonné nároky alebo je vystavený bezprostrednej hrozbe nezákonných nárokov, je bezdôvodne sankcionovaný, znevýhodňovaný a diskriminovaný.

10. Odvolací súd, v nadväznosti na uplatnené odvolacie námietky uvádza, že spotrebiteľ nie je povinný preukazovať ujmu, ktorá mu vznikla, pretože Zákon o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie nie len v prípade vzniku ujmy, ale už aj vtedy, keď mu ujma v nadväznosti na porušenie práva spotrebiteľa vzniknúť mohla. Samotné vyvolanie stavu žalovaným, na základe ktorého by žalobcovi ako spotrebiteľovi ujma mohla vzniknúť, je jedným z predpokladov na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Spotrebiteľ nie je povinný odôvodňovať vzniknutú ujmu a stav právnej neistoty, prípadne uvádzať iné skutočnosti, týkajúce sa nároku na primerané finančné zadosťučinenie bezprostredne v konaní, v ktorom bolo vyslovené porušenie práva na ochranu spotrebiteľa. Nárok na primerané finančné zadosťučinenie nie je závislý od okamihu uzavretia spotrebiteľskej zmluvy. Pri posudzovaní predmetného nároku je potrebné podrobiť prieskumu a vyhodnotiť, či v danom zmluvnom vzťahu existovala už len hrozba vzniku ujmy. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy.

11. Z obsahu spisu má odvolací súd za nepochybné, že Okresný súd Bardejov rozsudkom č.k. 4Csp/215/2017-113 zo 17.04.2019 rozhodol takto:

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 1.276 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1.276 eura od 21.2.2018 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

III. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100%, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil konštatovaním, že v úverovej zmluve č. 8500092112 uzavretej 24.11.2014 medzi žalobkyňou a žalovaným absentujú zákonné náležitosti a to konkrétne určenie doby trvania úverového vzťahu a termín konečnej splatnosti úveru podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch; ako aj výpočet RPMN úveru podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch s tým, že v úverovej zmluve bola nesprávne uvedená aj RPMN úveru, resp. že na jej výške nedošlo medzi zmluvnými stranami k zhode, z ktorého dôvodu okresný súd vyhodnotil predmetný úver ako bezúročný a bezpoplatkový a žalovaného zaviazal z toho dôvodu vydať žalobkyňi sumu bezdôvodného obohatenia vo výške 1.276,- eur, spočívajúcu v sume o ktorú žalobkyňa jej žalovaným poskytnutý úver o tieto nezákonne dojednané úroky a poplatky preplatila.

Krajský súd v Prešove rozsudkom č.k. 22Co/85/2019-166 z 29.10.2019 v celom rozsahu potvrdil rozsudok okresného súdu č.k. 4Csp/215/2017-113 zo 17.04.2019, pričom okrem iného tiež uviedol,

že údaj o RPMN je dôležitý a v prípade chybného uvedenia RPMN, treba vyvodiť opatrenie, ktoré pre tento inštitút reguluje osobitný predpis (lex specialis; ZoSÚ), a to až po prípadnú bezúročnosť pre neuvedenie RPMN, alebo pre uvedenie chybnej RPMN. Keďže v predmetnej úverovej zmluve nedošlo k zhode v údajoch o výške RPMN v žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru a údajom o výške RPMN v časti o schválenom revolvingovom úvere, možno na danú situáciu hľadieť tak, ako keby tam de facto údaj o výške RPMN ani uvedený nebol. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie postupoval správne, ak uvedený nedostatok posúdil ako nedostatok spôsobujúci bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Keďže v konaní nebolo sporné, že žalobkyňa žalovanému z titulu predmetného úveru zaplatila oproti istine navyše žalovanú sumu 1.276,- eur (zodpovedajúcu jeho bezdôvodnému obohateniu na úkor žalobkyne), bolo dôvodným jej žalobe vyhovieť a zaviazat' žalovaného na zaplatenie uvedenej sumy aj s príslušným úrokom z omeškania.

12. Aj s prihliadnutím na postoj žalovaného v konaní, ktorý spochybňoval dôvodnosť žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia, bola žalobkyňa dlhodobo nedôvodne vystavená psychickému vypätiu a stavu právnej neistoty až do doby právoplatného skončenia konania vo veci samej. Žalobkyňa sa podaním žaloby úspešne domohla svojich práv voči žalovanému, čím je splnený predpoklad pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

13. K odvolacej námietke žalovaného čo sa týka výšky primeraného finančného zadosťučinenia odvolací súd uvádza, že je len logické a spravodlivé, aby výška vychádzala z ujmy hrozacej žalobcovi. Je potrebné dodať, že ustálenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je na úvahe súdu, ktorý v predmetnej veci svoje myšlienkové pochody náležite odôvodnil aj čo sa týka uvedeného, pričom súd druhej inštancie nemôže bezdôvodne vstúpiť do jeho úvahy.

14. Odvolací súd sa vzhľadom na zákaz reformatio in peius stotožnil s výškou priznaného primeraného zadosťučinenia 250 eur oproti výške sumy 1.276,- eur, o ktorú sa žalovaný bezdôvodne obohatil na úkor žalobkyne, a to s ohľadom na aktívnu obranu žalobkyne v pôvodnom konaní, dĺžku trvania súdneho konania 2 roky, počas ktorých bola vystavená psychickému vypätiu z výsledku súdneho konania, ako aj s ohľadom na nekalé praktiky žalovaného. Odvolací súd je toho názoru, že žalovaný zneužil svoje postavenie dodávateľa, nevedomosť a neskúsenosť žalobkyne v oblasti uzatvárania spotrebiteľských zmlúv a jej finančnú tieseň.

15. K odvolacej námietke žalovaného, že žalobkyňa namiesto jednej žaloby o primerané finančné zadosťučinenie podala žaloby tri (konania vedené pod sp.zn. 8Csp/48/2020, 8Csp/38/2020 a 5Csp/34/2020), odvolací súd uvádza, že žalovaný aj napriek už v minulosti opakovaným záverom súdov o jeho nezákonnom postupe, ktoré sú odvolaciemu súdu z jeho rozhodovacej praxe známe, teda napriek judikovaným porušeniam spotrebiteľského práva, vôbec neprejavil žiadnu mieru prijatia zodpovednosti za tento stav. Žalovaný od žalobkyne opakovane prijal plnenie, na ktoré nemal nárok, a preto je odvolací súd toho názoru, že je spravodlivé, aby dodávateľ pocítil ujmu vo svojej majetkovej sfére v príčinnej súvislosti s jeho opakujúcimi sa nezákonnými postupmi, a to aj opakovane.

16. Judikatúra súdov, vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porovnaj rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29.05.1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997 - III.). Odvolací súd preto so zreteľom na vyššie uvedené nepovažoval za potrebné zaoberať sa aj inými odvolacími námietkami.

17. Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a III. ako vecne správny v zmysle ust. § 387 ods. 1, 2 CSP.

18. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bola úspešná žalobkyňa, preto jej vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalovanému v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

19. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).